

W NIEDZIELĘ DNIA 11. WRZEŚNIA 1796.

WEZWANIE OBYWATELI

Jego Cefs: Krol: Zachodnio-Gallicyyskiej pełnomocney Nadworney Kommissyi.
DO OBRONY OYCZYZNY.

Historya terażniejszey wojny, do której Francuzi dom Austryacki rownie iak i wiele innych potencyy wyciągnęli, iest mowiącym przez się dowo tem, akich skutków te narody oczekiwać mają, które albo przez fałszywe wyobrażenia zaślepieni Francuzkim przedśwzięciom same sprzyjały, albo też przez przemoc oręża pod ich władnictwo w padły. Szlachta, która od wieków przez waleczność w polu, przez pełne zalety sprawowanie interesów Państwa, przez podniesienie ducha narodowego, chluba i wzorem każdego uformowanego narodu była, widzi swe przez pracę i zasługi w oyczyźnie chwalebnie uzyskane prawa, przywileie i tytuły nogami zdeptane, swoje dobra spustoszone, swoje rezydencye splądrowane, swoją familiją ze wszelkiej przystoyności obnażoną: i siebie z ostatnim ze swoich domowników zrownaną.

Duchowienstwo, którego stan koźdemu poczciwemu obywatelowi zawsze szanownym bydź powinien, i które przez łagodną naukę świętey Religii naybezpieczniejszy i najmocniejszy węzeł cywilney społeczności zawięznie, wystawione na posmiewisko i urąganie, ze swoich godności i dochodow obnażone, i swawoli rozpustnych nieprzyjacielskich hord, ubostwu i Ateizmowi na straconą iest zostawione. To co sobie Obywatel i Wiesniak przez pilność i nateżenie sił swoich pracowicie zarobił, wydziera mu chciwość łupiestwa nieprzyjaciół przez nieokreslone rekwizycye: Synowie iego do służby wojenney przeciwko własney oyczyźnie idź, a poszedźszy iako pewno ofiary zaboycze w pierszych szkach woyska stawać musza. Słowem: każdy stan w kraiach przez nieprzyjaciela zajętych, podług wiadomych Francuzkich pryncypioiw do rownego ubostwa, do rowney nędzy przywiedziony i zgruntu zniszczonym zostaj

Takowym planem zniszczenia zagraża teraz nieprzyjaciel Austrii obszernym Państwom, gdy się już do granic tychże Państw w tym zaufaniu zbliża, że dopnie swego zamiaru bez wielkiej trudności; ale narody Austrii (rownie interesem rownie gorliwością zajęte, obronienie wspólnego dobra, i o utrzymanie Monarchyi, pod ktorey łagodnym i sprawiedliwym rządem szczęśliwego powodzenia i spokojności używają) okazują ze wszystkich stron swoją gotowość bronienia odważnie oyczyzny przeciwko napasciom tego pustoszącego nieprzyjaciela. Już aktualnie w wielu dzie-

dzicznych krajach formalne plany do organizacyi własnych korpusow wolontaryuszow) których członki albo same, albo kosztem na to właściwie złożonych zapasow ekwipują się, i przez cały przeciąg wojny utrzymywać się chcą) Jego Cezarskiej Mości przełożone, i od Tronu najłaskawiej przyjęte zostały. Pokładamy przeto zupełną ufność w dobrych sentymentach mieszkańców zachodniej Galicyi którzy po tak wielu wycierpianych uciskach, nakoniec pod opieką najmądrzejszego domu Austriackiego, bezpieczeństwa osób i majątkow, wolności Religii, spokojności i porządku używają) że również też oni za tym szlachetnym przykładem innych dziedzicznych krajów poydą, i do wspolney obrony Państwa własną ręką chętnie przyłożą się.

Ażeby zaś z pewnością wiedzieć można było, jak wielu na wystawienie korpusu wolontaryuszow i w jakiej kwocie składki czynić chcą; sądziśmy rzeczą potrzebną przez rychłą subskrybcją wszystkich tych, którzy do takowych dobrowolnych obrony kraju przygotowań uczestnictwo mieć będą, w zrobionym na ten przypadek rezultacie dla wiadomości umieścić.

Przeto wszystkich dobrze myślących Obywatelów zachodniej Galicyi, którzy do tego patryotycznego przedsięwzięcia przystępują, i swoją miłość ku oyczyźnie, Religii i towarzyskiemu porządkowi czynnie chcą okazać), najsilniey wzywam, ażeby swe myśli w tej mierze na tym cyrkularnym liście wyrazili. W Krakowie dnia 28 sierpnia 1796.

Sposob do formowania Wolontaryuszow i do czynienia ofiar.

Od Jego Cezarsko - Królewskiej Zachodnio - Galicyjskiej Nadworney Kommissyi.

Ażeby zagrożoną oyczyznę przeciwko napaściom niesprawiedliwego i wszystko pustoszącego nieprzyjaciela odważnie obronić; iuż aktualnie w naszych dziedzicznych Państwach formalne plany do organizacyi własnych korpusow wolontaryuszow, (których członki albo same, albo kosztem na to właściwie złożonych składek ekwipują się i przez cały przeciąg wojny utrzymywać się chcą) J.C.M. przełożone, i od Tronu najłaskawiej przyjęte zostały.

Mamy przeto w czystey miłości oyczyzny, i w chwalebney gorliwości zachodnio - galicyjskich Obywatelow zupełne zaufanie, że oni także na postugę oyczyzny ochotnie się poświęcą, a przez to samo godne chwały i niezaprzeczone dowody miłości, i wierności ku swemu Monarsze, i najgorętszego Patryotyzmu dadzą.

Takowi, którzy sobie życzą w tym celu spolnie działać, są na trzy Klasy podzieleni.

1) Ci, którzy się własnym kosztem ekwipować, i utrzymywać, a nadto jeszcze ludzi ekwipować i utrzymywać, lub dobrowolne składki pieniężne czynić chcą.

2) Ci, którzy tylko swoją osobę, z oświadczeniem własnego ekwipażu i utrzymywania się ofiarują, i naostatek.

3) Ci, którzy albo od innych prosto, albo kosztem spólnego funduszu ekwipowani zostają, ale sami się utrzymują.

Wszystkie te podług wyżej opisanych trzech Klas łączące się w jedno korpus wolontaryuszow individua, uformują się natychmiast na kompanie, i do którey z armiiw J.C.M. przeciwko nieprzyjacielowi wyciągną.

Tym sposobem zebrane do kupy korpusa składać będą lekką infanterją, chyba jeżeli liczba podających się dobrowolnie dostarczająca będzie, to się uformuje z nich także lekka kawalerya; takowe korpusa, ponieważ bardzo prosty ekwipaz lub exercytowanie i regulament wojskowy otrzymają; przeto tym prędszy do służby aktualney użyte być mogą; gdy tym korpusom niektórzy ze służących officyerow, dla nauczania onych służby przydani będą, tedy raczy J.C.M. inne przy takowych

korpusach potworzone officerskie rangi, w miarę i znajomości służby, i zdolności woluntaryusza officyera nadgrodzić.

Owym, którzy się sposobem wyżej opisanym temu 'patriotycznemu dziełu poświęcają: J. C. M. następujące swe łaski naydobrotliwiey zaręcza.

1) Że wszystkim indywiduom tego korpusu, przeznaczony właściwie dla nich mundur nawet w czasie pokoju, a officyerom znak officyera Cefarskiej armii, iako pełne zaszczytu znamie ich chwalebney gorliwości nosić wolno będzie.

2) Że uczący się swoje stipendia pod czas wojny i służby swoiey odbierać będą; albo, ci, którzy ieszcze żadnego stipendium dotąd nie bierali, do otrzymania tegoż po skończoney wojnie, (ieżeli tylko potrzebne przymioty do tego posiadają,) naypierwsze prawo mieć mogą, i nakoniec.

3) Że nawet na publicznych usługach zostające individua, ieżeli od swoich przełożonych na czas nieiaki uwolnieni zostaną, i od tychże wyrobione zezwolenie na pismie okażą: brać będą pensyą swoją iaką dotąd mieli, i obiecywać sobie powinni, że przy zawakowanych wyższych stopniach, pierwszszv wzgląd na nich miany będzie. W ogólnosci mowiąc, wszyscy, którzy albo przez stawienie swoich własnych osób, albo przez czynienie znacznych składek, do tego powszechnie interesującego celu przykładają się, szczególniejszey łaski J. C. M. przy każdej okazji czynią się godnem.

Obiecujemy sobie po dobrych sentymentach zachodniey Gallicyi obywatelów, którzy po tak wielu wycierpianych uciskach nakoniec pod opieką Nayiasniejszego domu Austriackiego bezpieczenstwo własności i osób, wolności Religii, spokojności i zgody używają, że wielu z nich za szlachetnym przykładem poczciwych patriotow winnych dziedzicznych J. C. M. kraiach, poydą, i do wspólney obrony oyczyzny swoje ręce chętnie ofiarować będą. Ażeby zaś z pewnością wiedzieć można było, iak wiele i które individua z własnym ekwipażem i utrzymywaniem się do takowych korpusów gromadzić się chcą; iak wielu tylko dobrowolne składki w pieniądzech czynić myślą; i nakoniec iak wielu z tych dobrowolnych składek ekwipowani być mogą; sądziemy być rzeczą potrzebną, wszystkich tych, którzy do takowych dobrowolnych obrony kraju przygotowań uczestnictwo mieć będą w zrobionym na ten koniec resultacie dla pewniejszey wiadomości zapisać.

Z tych powodow przeto wszystkich dobrze myślących zachodnio-Gallicyanów (którzy pierwszym lub drugim sposobem do tego dzieła przystępują, i swoją miłość, ku oyczyźnie, Religii i towarzyskiemu porządkowi czynnie okazać chcą) nayusilniey wzywamy, ażeby swoje myśli w tej mierze na tym cyrkularnym liście wyrazili, albo do J. C. K. M. Kraizantów iak nayprędzey podali; w których potem dalsze kroki względem zgromadzenia się i organizacyi takowych korpusow woluntaryuszow obwie-szczone będą — W Krakowie dnia 28. sierpnia 1796.

Przyłączone do tych uniwersatów Tabelle dla szczupłości mieysca opuszczają się.

Z Wiednia d. 3. Wrzesnia.

Po ostatnim doniesieniu, nienadeszły dalsze rapporta, któreby znakomitszą iaką odmianę w różnych armii oddziałach oznaymiły. Jenerał hrabia Wurmser, nieprzestaje tylko naydzielniejszych środków do obrony Tyrolu używać. Miał i tę przeczność, że skoro armia nieprzyaciela pod jenerałem Moreau przeparta feid-

marszałka · leitnanta Latour za rzekę Lech, zabezpieczył natychmiast północny Tyrol przez osadzenie wawozów Ehrenwald, Laithasch, Szarnitz, dolin Aachen i Brandenberg, tudzież twierdzy Kuffstein woyskiem. — Feldmarszałek · leitnant Kray nadesłał poniesioną w d. 20 sierpnia w ataku pod Wolfringen straż. Ta wynosi w zabitych: 38 głów od feldfebra do prostego; w ranionych: porucznik Tereney od 190

Sklawońskiego, porucznik Terszteinyak i podporucznik Benko od 3. Werasdyńskiego, regimentu rotmistrz Baneno i podporucznik Rouille od Latoura lekkiej jazdy, porucznik Aloiser v. Jand od Barko husarów i 224 głów od feldfebra do prostego, a w zamieszanych 58 głów.

Z Augszpurga d. 23. Sierpnia.

Dnia 19 kolonna Francuzów opanowała Markbiberach i jego okolice. Na drugi dzień posunęli się republikanie na drogę, która prowadzi do Langweid. To poruszenie zniewoliło generała Latour, że się z swoim korpusem zbliżył do rzeki Lech; obrat sobie położenie między tą rzeką i Schmutler niedaleko Oberhausen i Gersthofen. Dnia 20 w wieczór przyszło do spotkania się przy Langweid z ręcznej strzelby; w nocy z 20 na 21 przedzieliło się korpus Austriackie; jedna część poszła do Friedberga w Bawaryi, a druga do Lechfeld. Przy moście na Werlach, który został od Cesarskich zruconym, iako też z inne mosty na Lech, niezostawili tylko 2 szwadrony husarów i kilka kompanii Guilaya. Wczoraj wieczór, pokazały się znaczne oddziały jazdy i piechoty Francuzów między Gersthofen i Kriegshaber, i tu przyszło do zwawych utarczek. Na koniec o godzinie 8 tego rana pokazało się kilka kolonn wojsk republikańskich; największa szła od Gersthofen, i około 9 godziny zrana stanęła pod Oberhausen. Natarłszy na stojących tam od korpusu Guilaya woluntaryuszów Cesarskich, opanowali Francuzi tę wieś i wypędzili ich, aż za Wertach pod nasze brzoń, które były z rozkazu generała Latour zamknięte. Austriacy cofali się około naszych murów, to do Friedberga, to do Lechfeld, a republikanie pędząc za nimi, zabili im i poranili kilku ludzi i wiele w niewolę zabrali. Skoro generał od kolonny Francuzkiej nadsignął pod miasto, dano mu znać, iż bramy otworzą i że deputacya od magistratu wywdzie na przeciwko niego; iakoż tak się stało. W południe przybył sam kommanderujący generał Moreau, a około

godziny drugiej weszło kilka set ludzi do Augszpurga.

P. S. Spotkania się, które nastąpiły w cofaniu się Austriaków między Francuzami aż do mostu Friedberskiego, były daleko mocniejsze, niżeliśmy z początku myśleli. Austriacy trzymali się jeszcze w reducie Szwedzkiej na drodze do Friedberga, i w tym miejscu zaszła bardzo krwawa bitwa, która dopoty trwała poki się Austriacy nieprzeprawili za Lech. — Podaia więcej iak na 30,000 liczbę Francuzkich wojsk, które dziś przez nasze okolice przechodzą do Bawaryi i ku Lechfeld dażą, a więcej kolonn nadchodzi jeszcze. Austriacy mają iak słyhać, niedaleko Friedberg ieden oboz, a drugi pod Lechfeld. — Korpus generała Fröhlich poszło d. 19 t. m. na granice Tyrolu do okolic Reiti.

Z Erlangen d. 26. Sierpnia.

Po odebranych porażkach, których Francuzi od 21 do 23 doznali, cofnęli się do Forchheim i Bamberga. Austriacy idą zaraz za nimi; dnia 24 i 25 pokazało się już kilka ich patrolów w naszych okolicach. Armia Wartenslebena, została 25,000 ludzi zmocniona, a mówią iż jeszcze 15,000 od armii Arcy Xcia Karola do niej przybędzie.

Z Berlina d. 25 Sierpnia.

Podług publicznych doniesień pretendent korony Francuzkiej z Drezna wyjechał, ale niewiadomo dokąd. Wczoraj na noc przybył do Potsdamu, lecz się nieprezentował królowi, który mu dał do zrozumienia, iż ubolewa nad tym żego przyjąć niemozie, bo pretendent wiedzieć musi iż król Pruski Francją za rzeczpospolitą uznał, a tym samem następcy tronu Francuzkiego niezna. — " Skarb także iego mu niepozwała aby mógł naśladować przykład elektora Saskiego, (który pretendentowi 18,000 reistalerów ofiarował na wsparcie). Wszystko co Król J. ó. Pruski może uczynić dla pretendenta jest iż mu konie po stacyach swoich darmo ofiaruje, i że na ten koniec konie gotowe przed bramą do usługi swej znajdzie."

W N I E D Z I E L Ę D N I A 11. W R Z E Ś N I A 1796.

Z Paryża d. 22 Sierpnia.

Traktat pokoju między Xciem Württembergiem przez jego pełnomocników Ministra stanu Barona C. Woelward i sekretarza legacyi Abel, a między naszym zagranicznych interesów ministrem obywatelem de la Croix zawarty i od prawodawczego ciała potym ratyfikowany, jest następujący: 1. Pokój i przyjaźń między rządzoną Francuzką i Xciem Württembergiem ma panować i wszelkie kroki nieprzyjacielskie odtąd ustać. — 2. Xczę Württembergi odstępnie i zrzeka się związku z uzbroioną przeciw Francyi koalicją, tudzież wszelkiego aliansu, który z nią zawarł. Niedostawi odtąd mocarstwom w wojnie z rządzoną Francuzką będącym, żadnego kontyniensa ani w ludziach, ani w koniach, ani w pieniądzach &c. choćby do tego iako członek izeszy Niemieckiej był wzywany i niewolony. 3. Wojska Francuzkie mają wolny przechód przez kraje Würtbergskie, i mogą w nim stanowiska zbrojne osadzić, które do ich działania będą potrzebne. — 4. Xczę Württembergi zrzeka się sam i imieniem swoich następców dla rządzony Francuzki, wszelkich praw i pretensy do Xięstwa Mömpelgard, do państw Hericourt, Palsavant, do Hoberg, do państw Rikewir i Ostheim, i odstępnie rządzony Francuzki wszelkiej własności, praw i intrat, które na lewym brzegu Renu posiada, a nawet i zaległości z tamtąd mu jeszcze należnych. — Zrzeka się nadto wszelkich pretensy, któreby mogli mieć za naruszenie dotąd pomienio-

nych praw i intrat. — 5. Emigranci Francuzcy i wygnani księża w państwach Würtbergskich cierpianemi niebędą. 6. Traktat handlowy między traktującymi mocarstwami będzie niezwłocznie zawarty, a tym czasem wszelkie związki handlowe, tak iak były przed wojną, mają być przywrócone. — 7. i 8. Pokonfiskowane w obydwóch krajach dobra obustronnych poddanych, mają być oddane, i brańcy woieni wymienieni. — 9. i 10. Rzeczpospolita Batawska jest w tym traktacie zajęta. — W Paryżu d. 20 termidor (7 sierpnia) 1796.

Podpisano *K. de la Croix.*
Karol baron von Woelward.
Abel.

Dyrektoryat rozkazał się dwóm posłom Papieżkim we 24 godzin z Paryża oddalić. Przyczynę tego kroku przypisują im samem. — Właśnie w ten czas gdy nadeszła wiadomość o stracie, którą Buonaparte przez jenerała Wurmsera poniósł, miały się między niemi i ministrem zagranicznych interesów negocyacye rozpocząć; ile przedtym wspomnieni postawie nalegali o negocyacye, tyle potym starali się ich pod pozorem niedostatecznego pełnomocnictwa zwłoczyć. — Gdy w kilka dni potym doniesiono że Buonaparte powetował swego, chcieli znowu postawie Papieżcy rozpocząć negocyacye; ale dyrektoryat pokazał im, że z siebie nieda zartować. Hrabia Revel minister Sardyński odebrał podobne od dyrektoryatu zalecenie, tylko nieco wskromniejszych wyrazach. Zaraz

na początku jego przyjazdu dano mu do zrozumienia, aby się u dworu swojego starał, iżby kto inny na jego miejsce przyjechał, bo on ile rodowity Niceyczyk, jako emigrant jest uważany; ale on nie miał sobie tego za nic, intrygował na stronę emigrantów, i cieszył się głośno wyż rzeczonego zwycięstwa generała Wurmsera; za czym dostał też rozkaz do wyjazdu z Paryża.

Dziś zrana o 6 godzinie wyiechali już posłowie Papieżcy. — Mowią także iż posłowie Neapolitański i Wenecki zabierają się do wyjazdu. Kiedy poseł Neapolitański Xzê Belmonte miał najpierwszą konferencyą z rządem naszym względem pokoju i chcąc przyspieszyć negocyacye przytoczył: "Krol Pan moy, ma 60,000 woyska na nogach. Tym lepiej odpowiedzieli republikanie, to niema się czego spieszyć.," Dnia 17 sierpnia między 6 i 7 godziną po południu uciekł Drouet i jego współbrodzień Ricord z więzienia opactwa. Zarzucano nowy sznur z okna, które na podwórzu gdzie Drouet siedział wychodziło i w tym oknie przepitowano jeden pręt kraty, dla udania iż ze swego pokoju z trzeciego piętra bez niczyiej pomocy sam umknął; lecz roztrząsawszy tę rzecz bliżej wydało się oszukaństwo. Węzły nie były nawet pozaciągane, na sznurze i mur pyłem okryty niepokazywał najmniejszego śladu aby człowiek po nim na dół się spuścił, i na koniec w przepitowaney kracie tak mały był otwór, iżby ledwie głowa dziecinna przecisnąć się mogła; więc pokazuje się że Drouet bez niebezpieczeństwa całe powoli schodami się spuścił i nie oknem ale drzwiami z więzienia swojego umknął. Dozorców więzienia aresztowano zaraz.

Od Włoskiej armii nadeszły następujące nowe raporty.

Z głównej kwatery Brescia d. 27 termidor
(13 sierpnia)

Obywatele Dyrektorowie! Po cofnięciu się swoim trzymał jeszcze nieprzyjaciel znaczną siłą osadzone Coronna i Montebaldo, i zdawał się tam chcieć utrzymać. Dnia 11 poszedł generał Massena

przeciwko niemu, opanował miejsca Montebaldo, Coronna i Preabolo, zdobył 7 armat i 400 ludzi w niewola zabrał. Adiutantowie Rey i Chambran bardzo się w tej rozprawie dystengwowali. — Dnia 12 kazałem jenerałowi Soret, i jenerałowi Brygady St. Hilaire de Roque d'Anfonce poyść, gdzie się nieprzyjaciel zdawał chcieć utrzymać. Ta wyprawa udała się. Przymusiliśmy Roque d'Anfonce do podania się, zastaliśmy jeszcze nieprzyjaciela i w Lodron, zabraliśmy mu po krotkiej utarczce jego bagaże, 6 armat, 1100 ludzi w niewola. — Jenerał Angereau przeszedł za rzekę Êtsch, odparł nieprzyjaciela do Roveredo i zabrał mu kilka set ludzi w niewola. — Nieprzyjaciel ma w Mantui 4000 chorych.

Podpisano *Buonaparte*.

Na pochwalny list, który dyrektoriat niedawno z przyczyny rozsianych potwarzy przeciwko jenerałowi Buonaparte, do niego napisał, odpisał mu Buonaparte pod d. 14 sierpnia z Brescia w tych wyrazach:

"Odebrałem z wdzięcznością Obywatele Dyrektorowie, nowe dowody szacunku, któreście mi w waszem liście pod d. 31 lipca dali. Niewiem czego ci panowie dziennikarze po mnie wyciągają. Atakowali mnie o tym samym czasie, kiedy i Austriacy; lecz ogłoszeniem waszego listu zostali upokorzeni. Ja pobitem zupełnie Austryaków; zaczym nieudały się dotąd owe podwoyne usiłowania.

Podpisano *Buonaparte*.

Jeszcze pod d. 6 sierpnia wydał jenerał Buonaparte następującą odezwę do Armii Włoskiej:

Żołnierze, po drugi raz zdobyliście Włochy! W 2 dniach wygraliście 2 bitwy i 5 potyczek, 15,000 ludzi zabraliście w niewola, pomiędzy któremi, jest 3 jenerałow, 80 armat, 200 prochowych wozow i 6 chorągwi zdobyliście. W jednym momencie powaliliście najznakomitszego nieprzyjaciela rzepltey. Lecz wszystkie te czyny, niepowinny was dumnie robić, ale i owszem powinny was szczególniejsze zaufanie w poić; powinny was nauczyć, że

niepotrzeba waszych nieprzyjaciół, chociażby najliczniejsi byli, rachować. Zwycięzcy pod Lodi, pod Lonado i Castiglione, powinni nieprzyjaciół atakować i ich pobić.

Wy odnawiacie wysoko wstawione przykłady zwycięztw pod Marathan &c. i waleczne brygady Włoskiej armii będą tak nieśmiertelnymi, jak owe legiony Greckie. Przyjmijcie więc żołnierze rękojmią ukontentowania waszego jenerała, na które nastąpi i wdzięczność narodu.

Bądźcie zawsze waleczni żołnierze, natarczywi w boju, ale przytym i czuyni. Śmierć unika z drzeniem od tego, który jest waleczny, mężny i odważny: ile razy szliście na przeciw niej, tyle razy widzieliście, jak przed wami umykała, i pomiędzy nieprzyjacielskie się szeregi przenosiła. Należyście osiągać tchorza; ale bohaterą dopiero w ten czas spotyka, kiedy jego godzina przychodzi. „

Jenerał Moreau donosi z swej głównej kwatery pod d. 13 sierpnia o ostatnich potyczkach w Szwabii co następuje. „D. 8 t. m. atakowaliśmy nieprzyjaciela pod Neresheim, odparliśmy go i zabrali mu 450 ludzi w niewolę. D. 10 zostały forpocztę nieprzyjacielskie odparte, i zabraliśmy znowu około 500 ludzi w niewolę. Grzmot okropny i ciemna noc była nam na przeszkodzie, żeśmy nie mogli z odniesionych korzyści pożytkować. D. 11 atakował Arcy Xzę Karol, który znaczne posiłki z Galicyi i zewnątrz Austrii odebrał, całą na zą linią: prawe nasze skrzydło zostało nazad odparte, i nieprzyjaciel zasiegnął aż do Heidenheim; lecz to jego posunięcie się niezmieszalo nas. Nasza przednia straż była także nazad odparta; ale rezerwa nadeszła i odnowiła boju. Największe natężenie, nieprzyjaciela było przeciwko prawemu skrzydłu naszemu; lecz jenerał St. Cyr bronit z największą odwagą swego stanowiska, chociaż był oddaleko większej siły atakowanym. Prawa strona lewego skrzydła była także atakowana; ale jenerał Desaix odpart nieprzyjaciela: zabral 200 niewolników. Jazda rezerwy wstrzymywała nieprzyjaciela

i niepozwołała mu wpaść między obydwa skrzydła. Po uporczywym bitwie, która 17 godzin trwała, stały obydwie armie na poboiovisku przez całą noc podbronią; ale równo zedniem cofnął się nieprzyjaciel. Gdybyśmy się na jeden atak byli odważyli, to zwycięztwo nasze byłoby nie wątpliwe; ale ze transport ammunicyi był daleko od nas, więc niemogliśmy się wystawiać, gdyż nam i na 2 godziny niebyło by ładunkow wystarczyło. Teraz zatrudnia się nieprzyjaciel przeprawą za Donay; nasze lekkie woyska ścigaia go; ale i cała armia posunie się wnet. Wysyłam do was zaraz kuryera, boby tam mogli dla tego, że się nieprzyjaciel na moment posunął, zaraz trwoję rozpuścić. Zasze z reszłą 3 rozprawy, czynią meztwu naszej armii wiele honoru. Staraliśmy się choćby z największym trudem dopiąć naszych zamiarow, bo od 6 dni ledwieśmy z koni zsiadali. Cała armia jest zupełnie trudem znużona; ale zwycięztwo wybiia iey z pamięci największe trudy. Nieprzyjaciel rachuje straty w waszłych potyczkach, w zabitych i poymanych do 7000 ludzi. W tym momencie donosi mi jenerał Ferino, iż nasze woyska weszły do Bregenz, gdzie wiele moździerzy i haubicę, 22 armat, około 40 wielkich barek 40,000 worow zboża &c. znalezione. I ia z niewyspania i ustawicznej pracy, opadłem cały z sił. W tym momencie odebraliśmy przwiemną wiadomość, że armia Włoska odniosła bardzo ważne zwycięztwo. „

Jenerał Jourdan i Ernouf donoszą z głównej kwatery Lauf pod d. 12 sierpnia wzięcie twierdzy elektora Palatynatu Rottenberg, gdzie zastali 43 armat, 4 haubice 5 moździerzy, 40 centnarow prochu &c. 75 żołnierzy, Bawarskich którzy tam garnizonem stali poddali się w niewolę.

Z Frankfurtu d 23 Sierpnia.

Od elektora Bawarskiego mieli już do jenerała Moreau deputowani o zawarcie zawieszenia broni przybyć, a ostatnie listy z Bazylei, zapewniaia iż tam aktualnie około pokoju z Austryą pracują. — W dzisiejszy naszej gazecie mieszczą następują-

cy artykuł: "Prawda że Francuzki poseł i Hefsenkafselki minister Waitz w Frankfurcie byli, i to prawda, iż na przeciwko pierwszego wysłał magistrat deputacją do powitania go; ale to nieprawda, żeby Landgraf Hefsenkafselki ofiarował zapłatę za miasto Frankfurt nalożoną nań kontrybucją, iako też i to, żeby magistrat wchodził w negocyację z ministrem Waitz, żebyśmy mieli poyść pod panowanie Hefsenkafselkie." — Mowią tu iż w Hanau będzie niezadługo uformowany kongres, na który ma Król Pruski, Langgraf Hefsenkafselki, hrabia Sax-Weimar, inne Xzätä Rzeszy ziechać.

Z Franken d. 20 Sierpnia.

Jenerał Jourdan wyciągnie daleko więcej gotowych pieniędzy i innych potrzeb naszego Szwabskiego cyrkułu, iak by był wybrał, gdyby był potwierdził zawarte zawieszenie broni. Würzburg ma 5, Bamberg 4 Noremburg 2½ miliona liw. gotowych pieniędzy złożyć. Oprócz tego ma Würzburg 600 koni, znaczną część gorzałki, siana, słomy &c. dostawić. Wzięto już zamiatad 15 zakładników; ale co jest osobliwsza, iż magistrat miasta i konsyliarze, których na ratuszu od 11 godziny z rana, aż do 3 po południu strzeżono, musieli sami tych zakładników wybrać.

Z Noremburga d. 26. Sierpnia.

Austryacy ścigali co żywo resztę garnizonu Francuzkiego, która d. 24 w wieczor opuściła nasze miasto. Z tej okazji przesyła do zwawych utarcezek iazdy niedaleko wsiow Thou i Buch, tudzież w okolicach Erlenstegen na drodze do Lauff. — Dnia 25 wysłana przednia straż korpusu Arcy Xcia Karola, przeciągła przez Noremburg i udała się ku Erlangen; Xzę Lich-

tenstein kommanderuje tym korpusem, które się z 4000, a naywięcey iazdy składa. — Przedwczorem wieczor powrocilo 4 naszych zakładników z Frankfurtu. — Dnia 27 wieczor zbliżyła się po południu znaczna część armii Arcy Xcia Karola pod nasze miasto; piekarze uasi wiele chleba musieli dla woyska napiec. Bagaży tu coraz więcej przychodzi; część jeneralności przeszła tu także; wszystko się udaje do Buch o milę ztąd, gdzie będzie założony oboz. Dnia 28. armia Austryacka nieprzystawała ścigać Francuzow; ostatni się cofają do Forchheim. — Unas niema już żadnego Austryaka, gwardya mieyska odebrała swoje broń, i trzyma po bramach i wszędzie warty; naywiększa spokojność tu panuje. — Poźniejszy wiadomości, które odbieramy o ostatnich potyczkach zgadzają się, iż było, bardzo krwawe i dla Francuzów okropne. Prawe ich skrzydło naywięcey ucierpiało: jenerał Bernadotte, który nim kommanderował opierał się długo natarczywości Austryakow; kilka razy uderzał sam na iazdę Austryacką, ale przybyłe z wyższego Renu posiłki wpadły mu we flankę, i musiał się śpieszno na Noremburg cofnąć. Kilka wsi, mówią, że bardzo wiele ucierpiały w tym cofaniu się; wies Teningen została spalona od Francuzów. Austryacy goniąc Francuzów nabrali wiele niewolnika i bagażów.

Z Inspruka d. 17 Sierpnia.

Odbieramy bardzo niepocieszne nowiny: jenerał Wurmsler został przymuszony przenieść swoją główną kwaterę do Botzen. Francuzi postępują szypkiem krokiem przez Roveredo; starają się także i przez Appennin przedrzeć. (*Gazetu Augszpurska.*)

D O N I E S I E N I E.

Moca którego do powszechney wiadomości podaje się, iż Czopowe z Szczęznem razem złączony w mieście duchownym Szkalnierzu w wojewodztwie Krakowskim leżącym na skarb J. C. K. Mci d. 22 m. b. na miejscu Szkalnierza licytowane, a więcęcy dającym na 3 lata w aręde puszczone będzie.

Pretium Bisci na rok 1. wynosi 2010. zło: pol. Zyczący sobie tegoż, mają się więc znajdować in loco, i dla złożenia po 10 od sta wynikającego Vadium gotowizną opatrzyć. Złożone jednak po zakończoney licytacji pro Vadio kwantum pod czas płacić się mające raty półroczney, która anticipative wraz po ratyfikacji kontraktu Naywyższy C. Krol: Kommissyi Nadworney nastąpić ma, potrącone będzie.